

PROGRAMMA RUIMTE VOOR DE VECHT UITVOERINGSPROGRAMMA 2016-2018

1 Inleiding:

Het jaar 2015 loopt ten einde en daarmee ook het Programmaplan 2012-2015. Het Breed Bestuurlijk Overleg heeft besloten om tot 2018 in de huidige programmavorm door te gaan met Ruimte voor de Vecht. Daartoe is een nieuw Uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2016-2018. Hierin zijn zowel de nog lopende projecten opgenomen uit het programmaplan 2012-2015, als nieuwe projecten. Dit Uitvoeringsprogramma 2016-2018 ligt nu ter besluitvorming voor aan het BBO.

Na deze inleiding is in het hoofdstuk 'Ontwikkeling van het Programma Ruimte voor de Vecht' kort een terugblik gegeven op de ontwikkeling van het programma tot nu toe. De doelstellingen en gewenste beelden in 2020 en 2050 zijn daarin eveneens benoemd. Speciale aandacht is er voor de stand van zaken van de projecten die in de Regionale Voorkeursvariant zijn opgenomen.

Vervolgens komt in het hoofdstuk 'Doorontwikkeling van het Programma Ruimte voor de Vecht' het toekomstige programma voor de periode 2016-2018 aan de orde. Tenslotte is in het laatste hoofdstuk het voorstel voor besluitvorming door het BBO verwoord. Er volgen daarna nog twee bijlagen. De ene is het projectenoverzicht uit de Regionale Voorkeursvariant. De tweede is een verkorte weergave van de projectplannen voor dit Uitvoeringsprogramma 2016-2018.

2. Ontwikkeling van het Programma Ruimte voor de Vecht:

Het Programma Ruimte voor de Vecht kent een lange geschiedenis, waarbij in 1996 in het dan gepubliceerde *Gebiedsperspectief* al gesproken wordt over de omvorming van de Vecht tot een 'levende rivier'. Een jaar later heeft Rijkswaterstaat de zogenaamde *Vechtvisie* opgesteld. Beide documenten samen boden goede aanknopingspunten voor het starten van een brede gebiedsontwikkeling in het Vechtdal. De eerste stappen hiertoe zijn in de jaren daarna gezet en hebben geleid tot de uitvoering van een aantal pilotprojecten. In 2005 heeft de provincie Overijssel aan Atelier Overijssel gevraagd een studie te doen naar de mogelijkheden van een gebiedsontwikkeling. Dit heeft geleid tot de publicatie *De levende Vecht* (2007). In datzelfde jaar startte een grensoverschrijdende samenwerking met overheden uit Duitsland, onder leiding van waterschap Velt en Vecht, om de Vechtvisie uit 1997 (van RWS) te actualiseren. In 2007 heeft provincie Overijssel het initiatief genomen tot het Programma Ruimte voor de Vecht, waarin overheden en particuliere organisaties samenwerken aan de brede gebiedsontwikkeling van het Vechtdal. De doelstellingen van het Programma Ruimte voor de Vecht zijn als volgt geformuleerd:

- Zorgdragen voor de waterveiligheid voor mens en dier in het Vechtdal;
- Integraal realiseren van de natuuropgaven;
- Het creëren van een sociaal-economische impuls.

In het *Startdocument Masterplan* (2008) worden voorts vijf statements genoemd die de inhoudelijke basis voor het *Masterplan* vormen. Dit zijn:

1. Ga voor de volle winst van de levende rivier;
2. Maak en behoud het winterbed als grote groene open ruimte voor landbouw, natuur, recreatie en landschap;
3. Maak van de rivier de voorkant van het Vechtdal;
4. Organiseer de bezoekersstromen; en
5. Maak de Vecht manifest.

Om tot het Masterplan te komen zijn vervolgens diverse onderzoeken uitgevoerd en is er een brede consultatieronde geweest. De visie die het Breed Bestuurlijk Overleg hieruit gedestilleerd heeft, en in het Masterplan verder is uitgewerkt, luidt: "Vanuit de [bovengenoemde] doelstellingen bestaat de centrale ambitie om de duurzaamheid, robuustheid, ruimtelijke kwaliteit en samenhang in het gebied te versterken door de rivier de Vecht verder om te vormen tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier." De visie is verbeeld in een *Beeldmanifest* van de halfnatuurlijke Vecht in een bijzonder Vechtdal in het jaar 2050. Er is eveneens een *Uitvoeringsprogramma* opgesteld.

Het uitvoeringsprogramma van het Masterplan was een aanzet tot het formuleren van projecten. In 2010 is er een gezamenlijke selectie gemaakt van projecten die in de periode tot 2020 uitgevoerd gaan worden, en zijn de projectvoorstellen verder uitgewerkt en verwoord in de *Regionale*

Voorkeursvariant. De in het masterplan genoemde ontwerpprincipes zijn leidend geweest in die selectie. Deze ontwerpprincipes, die ook voor het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 van belang zijn, zijn:

- Geen restauratie, maar herstel;
- Geen losse projecten, maar robuuste eenheden;
- Versterking door samenhang;
- Maatwerk in ontwerp en proces;
- Uitvoeringszekerheid door realiteitszin.

Een belangrijk deel van het Masterplan wordt met de Regionale Voorkeursvariant al gerealiseerd.

In het *Programmaplan 2012-2015* is het eerste deel van de Regionale Voorkeursvariant geprogrammeerd en dit programmaplan is jaarlijks geactualiseerd. Een groot deel van dit programma is inmiddels uitgevoerd. In bijlage 1 *Projectenoverzicht* is te zien welke projecten inmiddels zijn uitgevoerd, welke projecten in uitvoering zijn en welke projecten zich in de voorbereidingsfase bevinden. Eén project wordt niet uitgevoerd: de pontverbinding IJsseldelta-Vechtdal.

3. Doorontwikkeling van het Programma Ruimte voor de Vecht:

3.1 Inleiding

Voor de periode 2016-2018 wordt op de ingeslagen weg voortgegaan. Het programmaplan 2012-2015 wordt afgemaakt. Dit betreft de volgende projecten:

- Sluizen Junne en Mariënberg (oplevering 2016)
- Grensmeander (oplevering 2016)
- Waterfront Dalfsen (oplevering 2016)
- Vechtpark Hardenberg (oplevering van fase 3 is 2016, fase 4 is opleveringsmoment nog niet bekend en uitvoering fase 5 is nog onduidelijk)
- Vechtoevers Ommen (oplevering 2016)
- Project Hardenberg-Junne met ondermeer Rheezermaten, Karshoek en Stegeren) (oplevering 2018)
- Vechtcorridor (oplevering voorjaar 2016)
- EHS-realisatie Uilenkamp en Dalfsen (oplevering 2016)

Daarnaast worden de activiteiten vanuit het kernteam voortgezet, zoals bijvoorbeeld het educatieprogramma.

Naast het afronden van bovenstaande projecten wordt een achttal nieuwe projecten (met diverse deelprojecten) gestart. Deze zijn gericht op het optimaal benutten van de gedane investeringen in het Vechtdal, en op het adresseren van nieuwe opgaven voor het Vechtdal.

Tenslotte zal dit de laatste periode zijn waarin op de huidige wijze invulling wordt gegeven aan het programma Ruimte voor de Vecht. Provincie Overijssel zal na 2018 geen coördinerende rol meer hebben noch de programmakosten voor haar rekening nemen. Er wordt daarom de komende jaren door de partners uitgewerkt of en hoe het Programma Ruimte voor de Vecht na 2018 vorm kan krijgen. Het kernteam zal hierin ondersteunen.

3.2 Nieuwe projecten 2016-2018

Het programmaplan 2012-2015 werd gekenmerkt door grootschalige ruimtelijke ingrepen voor hoogwaterbescherming, rivierherstel en natuurontwikkeling. De nieuwe projecten voor de periode 2016-2018 hebben een ander karakter. Ze zijn gericht op het vergroten van de meerwaarde van de uitgevoerde projecten voor bewoners en bedrijven, en op koppelkansen met nieuwe opgaven voor het Vechtdal.

Ook de nieuwe projecten (clusters) gaan uit van de statements uit het Masterplan en dragen bij aan het bereiken van de programmadoelstellingen. Daarnaast zijn ze getoetst op de realiseerbaarheid. De clusters zijn ingebracht door de partners. Hieronder volgt per cluster een korte beschrijving van de doelen, de aanpak de verwachte resultaten. Een meer gedetailleerde beschrijving, met de onderverdeling in deelprojecten, vindt u in bijlage 2. In bijlage 3 is een overzicht van de clusters, deelprojecten, kosten(-verdeling) en doelstellingen in tabelvorm weergegeven.

1. Tien Torenanplan

Het Tien Torenanplan omvat een tiental topplekken die de essentie van het Vechtdal aan de bezoeker overbrengen. Het gaat om bestaande en nieuwe letterlijke hoogtepunten in het landschap, en de

verbindingen daartussen. Het Tien Torenplan maakt het Vechtdal tastbaar en beleefbaar. De bijbehorende routestructuur stuurt de bezoekersstromen. Het netwerk omvat het gehele Vechtdal, en wordt onder meer verbonden met de Anjerpunten. Het plan vormt een nieuwe pijler onder de toeristische marketing voor het Vechtdal.

2. Vermarkte Vecht

Het Vechtdal heeft in de afgelopen jaren een metamorfose ondergaan. Het ontwikkelt zich verder tot een vrijetijdslandschap; een karaktervol gebied om te wonen, werken en vrije tijd door te brengen. Het project Vermarkte Vecht heeft tot doel deze evolutie onder de aandacht te brengen en te versterken, door middel van identiteitsontwikkeling en professionalisering van de 'klantreis' (*customer journey, de interactie van bezoekers met organisaties in het Vechtdal*). Onderdeel van dit project is voortzetting van het werk van de Toeristisch Gebiedsregisseur (TGR).

3. Bevaarde Vecht

Met de aanleg van de sluisen bij Mariënberg en Junne wordt de Vecht vanaf 2016 ook bovenstrooms van Ommen bevaarbaar. De vaarrecreatie zal een impuls geven aan de beleving van de Vecht en aan de vrijetijdseconomie. Het doel van het project Bevaarde Vecht is het vinden van de juiste balans tussen economie en ecologie. Hiertoe wordt een concept voor passende bevaarbaarheid voor de Vecht ontwikkeld, met de eventuele bijbehorende (beheers)maatregelen.

Er is geen beschrijving van dit project opgenomen in het Uitvoeringsprogramma. Indien besloten wordt tot een wijziging van de maximale vaardiepte in het verkeersbesluit, zal er alsnog een project worden geformuleerd voor de daarmee samenhangende beheer- en communicatie-activiteiten. In de begroting is hiervoor een stelpost opgenomen. Indien het verkeersbesluit niet wordt gewijzigd, volstaat het reguliere beheer van het waterschap en is geen apart project nodig.

4. Sterke Boeren en Landgoederen

De landbouw en landgoederen vormen een belangrijke pijler onder de economie, het landschap en de cultuur van het Vechtdal. Het project Sterke Boeren en Landgoederen is gericht op een gezonde toekomst voor deze sectoren in het veranderende Vechtdal. Specifieke aandachtspunten zijn de omgang met water, (natuur)beheer in het winterbed en nieuwe economische kansen. Dit project bouwt voort op de goede resultaten uit het eerdere project Boeren in het Vechtdal.

5. Veilige Vecht

Hoogwaterveiligheid is vanaf het begin een hoofddoelstelling van Ruimte voor de Vecht. De nieuwe toetsing van de primaire keringen en nieuwe prognoses van klimaatverandering leiden mogelijk tot een omvangrijker veiligheidsopgave op de Vecht, met name benedenstrooms. Het project Veilige Vecht wordt uitgevoerd onder de vlag van het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP), in nauwe afstemming met het programma Ruimte voor de Vecht. In de eerste fase wordt een veiligheidsanalyse opgesteld, vooruitlopend op de nieuwe veiligheidsnormen van 2017. In de tweede fase wordt een hoogwaterperspectief opgesteld voor de ontwikkeling van het watersysteem in het Vechtdal.

6. Monitoring

De partners van Ruimte voor de Vecht investeren veel in het Vechtdal. Hierover moet bestuurlijk en maatschappelijk verantwoording kunnen worden afgelegd. Dit kan niet zonder zicht op de effecten en ontwikkelingen in het Vechtdal. We starten daarom een jaarlijkse Vechtmonitor, met twee hoofdbestanddelen:

- Een maatschappelijke monitor, gericht op de voortgang van het programma en de effecten op de beleving van de Vechtdalbewoners.
- Een watermonitor, gericht op de technische kanten van het waterbeheer zoals de waterveiligheid, de waterkwantiteit en de waterkwaliteit.

De monitor verschijnt elk jaar in oktober/november, te beginnen in 2015.

7. Schone Vecht

Voor de realisatie van de ambitie van een veilige, beleefbare, halfnatuurlijke laaglandrivier is een goede waterkwaliteit onontbeerlijk. Het project Schone Vecht omvat de doelstellingen vanuit de Kaderrichtlijn Water voor een goede ecologische en chemische toestand van het water in de Vecht. Deze hangen nauw samen met de doelen van de Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000. Daarnaast gaat het over herstelmaatregelen zoals ontstening van oevers, verondieping en verbreding van de rivier en een natuurlijker peilbeheer. Een schitterende bijvangst van dit project zou zijn dat de Vecht zich kwalificeert als zwemrivier, met officieel 'zwemwater' en natuurlijke strandjes.

8. Versterking Vechtdallandschap

Hoewel het Vechtdal landschappelijk positief op de kaart staat, zijn er bepaalde locaties die nog versterking behoeven. Andere landschapseenheden, zoals het winterbed van de Vecht, zijn onderhevig aan functionele veranderingen en de versterking zit in dat geval in de wijze van beheer. Het eerder in de lijst opgenomen hoofdproject Duurzaam beheer winterbed is nu als deelproject ondergebracht bij dit project Versterking Vechtdallandschap.

Vervallen het onderdeel 'groene energie':

Dit onderdeel, met als belangrijkste bestanddeel een onderzoek naar energie uit waterkracht, wordt gefinancierd vanuit het provinciale programma Nieuwe Energie.

Tabel: Ruimte voor de Vecht Uitvoeringsprogramma 2016-2018

PROJECTNAAM	TREKKER	TOTALE KOSTEN	BEOOGDE BIJDRAGE PARTNERS	BEOOGDE BIJDRAGE RvdV
Tien Torenplan	Vechtdal Marketing	2.600.000	1.300.000	1.300.000
Vermarkte Vecht	Vechtdal Marketing	390.000	90.000	300.000
Bevaarde Vecht	Provincie Overijssel	200.000	100.000	100.000
Sterke boeren en landgoederen	LTO	210.000	60.000	150.000
Veilige Vecht	WGS	75.000		75.000
Monitoring	Provincie Overijssel	455.000	322.500	132.500
Schone Vecht	WSV	1.419.000	769.500	649.500
Versterking Vechtdallandschap	Provincie Overijssel	866.000	423.000	443.000
Programmakosten	Kernteam	750.000		750.000
TOTAAL		€ 6.965.000	€ 3.065.000	€ 3.900.000

Financiering

De financiering van de projecten voor de periode 2016-2018 moet voor het merendeel nog vastgelegd worden in de begrotingen van de betrokken partners. Daarbij is het uitgangspunt dat de provincie de helft financiert en de uitvoerende partners de andere helft. Met de goedkeuring van de projecten in het BBO van Ruimte voor de Vecht gaan de partners een inspanningsverplichting aan om hun aandeel in de financiering zeker te stellen.

De middelen voor de projecten uit het programmaplan 2012-2015 zijn al beschikbaar en worden overgeheveld naar de jaren 2016-2018. De programmakosten voor de periode 2016-2018 worden gedragen door de provincie Overijssel.

In het BBO van januari 2016 zullen de clusters 1, 2,3 en 8 in gedetailleerdere vorm ter besluitvorming worden voorgelegd. Voor die clusters is op dit moment nog niet precies aan te geven welke financiële consequenties er voor elk van de partners zijn.

Voorstel voor besluitvorming:

Het BBO gaat zowel inhoudelijk als financieel akkoord met het Uitvoeringsprogramma 2016-2018. De financierende partners zullen in hun eigen organisaties de grootst mogelijke inzet leveren om hun financiële bijdrage beschikbaar gesteld te krijgen. De partners zullen daarnaast in de uitvoeringsperiode 2016-2018 bijdragen in personele inzet. Tenslotte zullen de partners in deze periode onderzoeken en besluiten hoe ze na 2018 het Programma Ruimte voor de Vecht voort willen zetten.

2015-10-08

Bijlage: Projectenoverzicht Uitvoeringsprogramma 2016-2018 Ruimte voor de Vecht

Tien Torenanplan

Het cluster Tien Torens is er op gericht om een onderscheidende bijdrage te leveren aan de invulling en visualisatie van de vijf statements uit het Masterplan. Insteek is om expliciet aandacht te vragen voor de identiteit van de Vecht, aan de hand van een tiental markante belevingsplekken. De belevingsplekken vormen feitelijk een 'must see'-lijstje, die een bezoeker zou moeten ervaren of ondergaan, om zodoende de essentie van het Vechtdal tot zich te (kunnen) nemen. De 'winst' van deze benadering is ook, dat het helpt om bezoekersstromen binnen het Vechtdal te geleiden. Bepaalde delen worden met meer nadruk 'op de kaart gezet', andere delen zullen juist ontlast worden en/of worden vrij gehouden van verstoring. Daarmee biedt Tien Torens een kapstok voor de balans tussen beleving en natuurontwikkeling, die uiteindelijk voor beide invalshoeken, en dus voor het Vechtdal als geheel, de meerwaarde oplevert die wordt gezocht.

Inspiratie voor het project Tien Torens is in gevonden in de visie *Rust en drukte in het vechtdal, nieuwe kansen voor natuur en recreatie* (2009) en het rapport *Tastbare identiteit Overijsselse Vecht* (2012). Een deel van de Torens / topplekken is er al. Het gaat in dit project om het aanvullen met andere topplekken, de verbindingen ertussen en het vermarkten van de Tien Torens. Inmiddels zijn veel inspirerende plekken en projectideeën in beeld. Voor 1 november wordt er een selectie gemaakt en voor 1 januari wordt in beeld gebracht wat er nodig is om de torens te realiseren en wat er nodig is om de Tien Torens te vermarkten. Het besluit over het definitieve projectplan zal daarom pas in het BBO van januari 2016 worden genomen. In het kader van het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 kan al wel het principebesluit worden genomen. De kosten worden voorlopig geschat op € 2.600.000. Financiering is voor 50% ten laste van het programma en voor 50% van de partners.

Cluster: Tien Torenanplan

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Uitvoering TTP (in januari 2016 BBO-besluit)	2.600.000	1.300.000	1.300.000
Totaal	2.600.000	1.300.000	1.300.000

Vermarkte Vecht

Binnen het cluster 'Ruimte voor de Vecht' is de afgelopen jaren veel tijd en aandacht besteed aan het invullen van het aspect 'halfnatuurlijke laaglandrivier', waarbij waterveiligheid en natuurontwikkeling een belangrijke rol spelen. Ruimtelijke kwaliteit is daarbij een belangrijk aandachtspunt en daarmee de omgevingskwaliteit ten behoeve van het toeristisch recreatieve aanbod in het Vechtdal. Nu er al zoveel fysieke projecten zijn gerealiseerd, gaat vermarkting een steeds wezenlijkere rol krijgen. Daarbij is het goed om de verbinding te leggen met andere ontwikkelingen in het gebied, om te komen tot een perspectiefvol en optimaal vrijetijdslandschap. Een vrijetijdslandschap is synoniem aan een duurzaam en samenhangende relatie tussen ecologie en economie.

Bij het vormen van het Vrijetijdslandschap wordt uitgegaan van de basis die al door het Vechtdal Kompas is / wordt gelegd. Vechtdal Overijssel is op de goede weg. Steeds meer mensen kennen het Vechtdal en weten het te vinden. Ook de vrijetijdsector en daarmee de werkgelegenheid laten een groei zien. De kwaliteit van het aanbod is de laatste jaren sterk verbeterd. Er liggen echter nog grote uitdagingen voor ondernemers, overheden en samenwerkende partijen in het Vechtdal. De ingezette lijn van innovatie moet worden voortgezet. Gemeentes, ondernemers en provincie kiezen hierbij voor een strategie waarbij de kracht van het Vechtdal op het gebied van zorg en voeding wordt ingezet om het Vechtdal op 5 pijlers te versterken en onderscheiden van andere regio's in Nederland.

- Voeding
- Zorg
- Verblijf
- Water
- Organisatie

Er wordt op 31 december 2015 een marketingplan opgeleverd, waarin beschreven staat hoe het vrijetijdslandschap Vechtdal bereikt kan worden dmv productontwikkeling en vermarkting, met de nadruk op de toeristisch gebiedsregisseur, marketingcommunicatie en de bundeling van initiatieven. Dit plan wordt vervolgens uitgevoerd in 2016-2018. Het marketingplan wordt in januari ter besluitvorming aan het BBO worden aangeboden. Voorlopig ziet de begroting er als volgt uit:

Cluster: Vermarkte Vecht

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Opstellen marketingplan	13.000	-	13.000
Toeristisch Gebiedsregisseur	80.000		80.000
Signing/bebording	10.000	5.000	5.000
Bundeling parels/initiatieven	10.000	5.000	5.000
Verbinding NL-DL opstellen zoneringskaart recreatie-natuur	20.000	5.000	15.000
Workshops	50.000	-	50.000
Campagneplan en uitvoering	100.000	40.000	60.000
Vermarkting TTP	60.000	20.000	40.000
In marketingplan nog in te vullen	47.000	15.000	32.000
Totaal	390.000	90.000	300.000

Bevaarde Vecht

Wordt al dan niet projectplan voor opgesteld, afhankelijk van het BBO-besluit hierover in januari 2016.

Cluster: Bevaarde Vecht

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Te bepalen na BBO-besluit januari 2016	200.000	100.000	100.000
Totaal	200.000	100.000	100.000

Sterke boeren en landgoederen

LTO Noord kiest bij de uitvoering in deze periode voor een gebiedsgerichte benadering, waarbij aangehaakt wordt op geplande en voorgenomen inrichtingsprojecten van waterschap en provincie. Dit is tevens de basis van het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW), waarbij door vanuit de agrariërs naar de plannen te kijken, het streven is te komen tot gezamenlijke projectuitvoering met winst voor beide partijen. Het waterschap en de provincie richten zich vooral op de maatregelen in het hoofdwatersysteem en voor de andere functies in het gebied (bijvoorbeeld natuur). Bij de landbouw ligt de focus op de maatregelen in de haarvaten en op het boerenland en -erf. Door al deze maatregelen in een gebied in samenhang uit te voeren versterken ze elkaar. Inhoudelijk vullen ze elkaar aan, organisatorisch en financieel kan er zowel in de voorbereiding als uitvoering werk met werk worden gemaakt.

Basis voor de landbouwinzet is het in beeld brengen van de positie/wensen van de betrokken agrariërs via keukentafelgesprekken. Dit betekent dat eerst met agrariërs, in de invloedssfeer van de Vecht, actief gekeken wordt welke knelpunten en mogelijkheden er zijn op de landbouwgronden om de landbouwproductie te optimaliseren wat betreft bodem en water. Vervolgens wordt bekeken op welke wijze ze kunnen bijdragen aan de waterveiligheid, kwaliteit en het natuurlijker maken van de Vecht. Deze gesprekken worden tevens benut als voor kennisvergroting en bewustwording ten aanzien van vraagstukken als KRW en klimaatverandering.

De eerste gesprekken worden in clusters gevoerd. In de clustergesprekken wordt aan de hand van de kaart en de bedrijven besproken welke knelpunten/aandachtspunten er in het deelgebied zijn ten aanzien van het erf en de waterhuishouding. Daarbij wordt een doorkijk gemaakt naar plannen rond de Vecht en de invloed daarvan op de bedrijven. Ook worden andere beleidsopgaven besproken zoals N2000. Vervolgens worden op 50 bedrijven in keukentafelgesprekken aanvullende

kansenverkenningen gedaan. De informatie uit de gesprekken wordt verwerkt in een uitvoeringsplan waarin ook de bedrijfsspecifieke maatregelen zijn opgenomen.

Bij de landgoederen worden er clusters samengesteld waarin alle agrarische ondernemers van een specifiek landgoed samen in een cluster zitten. De plannen zullen vervolgens ook op landgoedschaal worden uitgewerkt, waarna ze mogelijk als input kunnen dienen voor het project historische watersystemen van de toekomst, een project van OPG (Overijssel Particulier Grondbezit) onder ZON (Zoetwatervoorziening Oost Nederland).

Naast wateraspecten kunnen ook andere thema's worden uitgewerkt, als agrarisch natuurbeheer in het winterbed. Er zal hiervoor aansluiting worden gezocht bij het project *Duurzaam beheer winterbed Vecht*.

Kosten in dit projectplan bestaan vooralsnog alleen uit proceskosten (€ 90.000) waarvan ongeveer een kwart door deelnemers zelf wordt bijgedragen. De uitvoering van de projecten wordt gefinancierd door het project DAW en mogelijk bij landgoederen door het project ZON. Tevens kan er bij de uitvoering mogelijk gebruik worden gemaakt van POP3-gelden.

Er zijn nog verdere ideeën voor projecten op landgoedniveau, maar deze zijn op dit moment onvoldoende uitgewerkt. Er is in de begroting van het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 wel rekening gehouden met een verdere invulling van dit project.

Cluster: Sterke boeren en landgoederen

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Voorbereiding	5.000		
Planuitwerking met gesprekken	75.000		
Subsidieaanvragen en clusteruitvoeringsprojecten	5.000		
Projectmanagement	5.000		
Aanvullende projecten	120.000		
Totaal	210.000	60.000	150.000

Veilige Vecht

Nieuwe toetsing van de primaire keringen en prognoses van klimaatverandering leiden mogelijk tot een omvangrijker opgave op de Vecht. Dit vraagt om twee benodigde acties:

- Het op orde brengen van de primaire keringen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
- Een ontwikkelingsperspectief voor de Vecht waarbij alle ontwikkelingen binnen het stroomgebied, in samenhang bekeken, de veiligheid dienen.

Langs de Vecht liggen primaire en regionale keringen. De primaire keringen liggen binnen beheergebied Waterschap Groot Salland en een deel daarvan is in de derde toetsronde afgetoetst op hoogte, grasbekleding en stabiliteit. De regionale keringen binnen beheergebied Vechtstromen kennen vooralsnog geen verbeteringsopgave.

De versterkingsopgave van de primaire Vechtdijken maken deel uit van het HoogWaterBeschermingsProgramma op de Vecht en wordt vanuit Rijk geregistreerd en door Waterschap Groot Salland voorbereid. De ingrepen kunnen omvangrijk zijn, en maken onderdeel uit van een omgeving die volop in ontwikkeling is. Om vroeg helderheid te kunnen verschaffen over de HWBP opgave, koppelkansen met andere opgaven inzichtelijk te kunnen maken, en gebiedspartners goed te kunnen betrekken, worden de komende twee jaar stabiele uitgangspunten voor deze HWBP-projecten vastgelegd. Deze uitgangspunten zijn tevens nodig als hydrologische randvoorwaarde in de uitwerking van Ruimte voor de Vecht-maatregelen nu en op langere termijn.

Op 1 januari 2016 is de start van de vervroegde verkenning binnen het HWBP gepland, waarbij ook wordt geanticipeerd op de nieuwe waterveiligheidsnormen die in 2017 ingaan. Voor de uitvoering van het HWBP is urgentie leidend en is een stabiele scope van belang. Het landelijke programma is aldus geprioriteerd en het is onwenselijk dat de prioritering van HWBP-maatregelen lokaal wordt heroverwogen of dat prioritaire maatregelen worden uitgesteld.

Het programma Ruimte voor de Vecht heeft een horizon tot 2050. Tot die periode zullen veel hydrologische ontwikkelingen plaatsvinden die een effect hebben op de afvoer en waterstanden in de Vecht. Er is behoefte aan een Hoogwaterperspectief; inzicht en richting voor deze ontwikkeling waarbij de totale waterveiligheid in het stroomgebied blijft gewaarborgd. Dit Hoogwaterperspectief wordt daarmee gebruikt als toetsingskader én leidt tot aanbevelingen voor nieuwe gebiedsontwikkelingen voor de lange termijn:

- Toetsingskader. Als kader ligt daarvoor een *stand still* van het veiligheidsniveau na vaststelling van de versterkings-scope en realisatie van HWBP-maatregelen voor de hand. Deze stand still moet ingaan eind 2016 nadat besluitvorming over de versterkings-scope vanuit HWBP en de daar van invloed op zijnde ruimtelijke maatregelen heeft plaatsgevonden. De maatregelen van RvdV Uitvoeringsprogramma 2016-2018, zoals vastgesteld door het Breed Bestuurlijk Overleg in oktober 2015, vormen mede het uitgangspunt. Vanaf dat moment kan in de samenhang van de maatregelen worden gestuurd op een netto neutraal effect op de Maatgevende Hoogwaterstand (MHW), zodat de situatie niet verslechtert.
- Ontwikkelingsrichting. In januari 2015 heeft een quick scan plaatsgevonden naar oplossingsrichtingen in het stroomgebied van de Vecht die de waterveiligheidsopgave op lange termijn dienen. Kansrijke maatregelen bestaan uit dijkversterking, maar kunnen ook bestaan uit systeemmaatregelen zoals het vasthouden van neerslag in het stroomgebied (een deel daarvan valt vanuit uitvoeringstermijnen, doelmatigheid en financieringsvoorwaarden onder de scope van HWBP). De ontwikkelingsrichting buiten deze HWBP-scope dient in samenspraak met de gebiedspartners te worden uitgewerkt voor het gehele stroomgebied voor de lange termijn. Het hoogwaterperspectief is daarmee een vervolg en uitwerking van een hydraulische verkenning uit 2009 ('blokkendoos') waarin de maatregelen staan beschreven die de basis vormde voor de maatregelen uit RvdV Uitvoeringsprogramma 2012-2015, de regionale voorkeursvariant.

Het Hoogwaterperspectief wordt opgesteld vanuit Ruimte voor de Vecht. Waterschap Groot Salland is projectleider, en betreft waterschap Vechtstromen, provincie Overijssel en Rijkswaterstaat. Dit Hoogwaterperspectief voor de langere termijn volgt uit de bekendmaking van de HWBP-veiligheidsmaatregelen op de 'korte termijn', en kan dus pas worden opgesteld in 2017. De kosten voor de opzet van het toetsingskader en modelberekeningen bedragen circa 75.000 euro.

Cluster: Veilige Vecht

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
HWBP-plannen opstellen	PM	PM	-
Hoogwaterperspectief opstellen	75.000	-	75.000
Totaal	75000	-	75000

Monitoring

Er zijn in 2015 twee monitoringsprogramma's opgesteld: een maatschappelijke monitor, door de provincie, en een watergerelateerde monitor, door het waterschap Vechtstromen. Deze twee monitoringsprogramma's lopen naast elkaar, maar er is nauw overleg tussen beide trekkende partijen. Er is jaarlijks één gezamenlijke rapportage en presentatie aan het BBO.

De maatschappelijke monitoring heeft als hoofddoel om de kwaliteitseffecten van het programma op het Vechtdal in kaart te brengen. Daarbij zal de monitor het BBO in staat stellen om:

1. samenwerkingspartners en de Vechtdalbewoners beter te informeren over de voortgang het de programmadoelen;
2. het rendement van het programma aan te tonen, (verantwoording naar de achterbannen van de partners);
3. effectiever het programma te kunnen bijsturen.

De kosten voor de maatschappelijke monitoring zullen worden gefinancierd door de provincie Overijssel.

De waterschappen kunnen, in samenspraak met het BBO, de resultaten van de watergerelateerde monitoring betreffende de waterveiligheid, de hoeveelheid water (voldoende en niet teveel) en de kwaliteit van het water, gebruiken voor het optimaliseren van het beheer en onderhoud van

uitgevoerde projecten en om suggesties te kunnen doen (indien nodig) voor het bijstellen van het maatregelenprogramma. Tevens wordt inzichtelijk hoe de ontwikkelingspatronen zijn van de Vecht (sedimentatie, meandering etc.). Dat levert kennis op die kan dienen voor besluitvorming over beheer en onderhoud, voor nevenfuncties (varen) en voor nieuwe projecten. De kosten en het financieringsvoorstel voor de watergerelateerde monitoring zijn als volgt:

Cluster: Monitoring

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Maatschappelijke monitoring	PM	-	PM
Watergerelateerde monitoring:			
waterveiligheid	225.000	142.500	82.500
voldoende water	120.000	110.000	10.000
vismigratie	30.000	30.000	-
morfyndynamiek i.r.t. rivierhabitats en flora en fauna	80.000	40.000	40.000
Totaal	455.000	322.500	132.500

De bijdragende partners zijn waterschap Groot Salland (€ 141.250,-) en waterschap Vechtstromen (€ 181.250,-).

Schone Vecht

Het cluster Schone Vecht is in belangrijke mate randvoorwaarden scheppend voor realisatie van de ambitie van een veilige, beleefbare en halfnatuurlijke Vecht in 2050. Voor de invulling van het project heeft het BBO de onderstaande kernwoorden meegegeven.

zwemwaterkwaliteit en strandjes
uitvoering KRW
uitvoering EHS
vervolg ontsteningsprojecten
verondiepen/verbreden Vecht
natuurlijker peilbeheer
proces starten Ommer Mars/ Monding Regge

Er is een grote samenhang tussen de opgaven. Immers schoon water en voldoende water op het juiste moment, het ontsteden van oevers en een natuurlijker peilbeheer leveren een grote bijdrage aan de KRW-opgave en de invulling van de EHS. De KRW is gericht op het behoud en de ontwikkeling van een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlaktewater. Het combineren van de KRW in relatie met natuur (EHS en Natura 2000) hebben tot doel de biodiversiteit van flora en fauna en de leefomgeving voor de mensen te verbeteren. Om hier invulling aan te geven zijn concrete projecten waarbij gebieden worden heringericht of anderszins worden beheerd een goed middel om deze ambitie ook daadwerkelijk vorm te geven.

Zwemwaterkwaliteit en strandjes. In dit project wordt een haalbaarheidsstudie gedaan (met als leidraad het 'Protocol aanwijzen en afvoeren zwemwater') naar de mogelijkheid dat de Vecht aan de eisen van de functie 'zwemwater' kan voldoen en of eventuele benodigde maatregelen redelijkerwijs uitvoerbaar zijn en niet onevenredig kostbaar. Bij een positief resultaat worden strandjes ingericht. Binnen dit project wordt geen inzicht gegeven naar de mate van toezicht en het schoon houden van de potentiële zwemlocaties.

Uitvoering Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW heeft tot doel het bereiken van de een goede ecologische en chemische toestand in alle wateren in 2015. Uitstel is eventueel mogelijk tot 2021 of 2027. Aangezien de Vecht in belangrijke mate in de EHS ligt, geldt voor de Vecht het ambitieniveau hoog. In het kader van het opstellen van de ontwerp-waterbeheerplannen 2016-2021 van de waterschappen Groot Salland en Vechtstromen zijn de te nemen maatregelen opnieuw bezien. Belangrijke KRW-maatregelen voor de Vecht zijn het verwijderen van oeverbescherming (ontstening), het verondiepen van het zomerbed en het realiseren van meanders.

Uitvoering EHS/Natura 2000/PAS. Het EHS-streefbeeld voor de Vecht, waaronder het ontwikkelen van een halfnatuurlijke laaglandrivier, wordt vooral uitgevoerd via het programma "Ruimte voor de Vecht". Belangrijke delen van het Vechtdal en vallend binnen de EHS maken deel uit van de

Natura-2000 gebieden 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht' en 'Vecht- en Beneden-Reggegebied'. De voor deze gebieden opgestelde ontwerpbeheersplannen (januari 2015) beschrijven de te behalen instandhoudingsdoelen en wat er nodig is om deze te realiseren. Voor het Vechtdal betreffen dit vooral de rivierherstelmaatregelen overeenkomstig het KRW-programma, zoals het toelaten van rivierprocessen waaronder erosie en sedimentatie. Daarbij zijn ook expliciet hydrologische maatregelen benoemd, waaronder het ontstuwen van delen van de Vecht. De PAS-maatregelen (programmatische aanpak stikstof) zijn opgenomen in de ontwerpbeheersplannen.

Natuurlijk peilbeheer

Binnen beide waterschappen vinden momenteel modelstudies plaats naar de effecten van verschillende scenario's van peilbeheer op (grond)waterpeilen en waterstroming, waarbij de maatvoering van de Vecht betrokken wordt. Bij elk scenario zullen de effecten op de functies en het gebruik van het Vechtdal SMART in beeld worden gebracht om tot goede besluitvorming te komen. Partners worden betrokken bij de integrale voorbereiding. Op basis van de uitkomsten zal aan beide waterschapsbesturen een keuze voor een voorkeursvariant worden voorgelegd. Vervolgens wordt een inspraakprocedure gestart, leidend tot een definitief besluit van beide waterschappen. Aansluitend wordt het implementatietraject gestart naar een natuurlijk(er) Vechtpeilbeheer.

In onderstaande tabel zijn maatregelen, kosten, financieringsvoorstel en planning weergegeven.

Cluster: Schone vecht

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Zwemwater	24.000	12.000	12.000
KRW minus ontstening	90.000	90.000	-
Ontstening (voorbereiding en realisatie)	1.205.000	617.500	587.500
Natuurlijk peilbeheer (onderzoek)	100.000	50.000	50.000
EHS/N2000/PAS	PM	-	EHS-begroting
Totaal	1.419.000	769.500	649.500

De bijdragende partners zijn waterschap Groot Salland (€ 291.000,-) en waterschap Vechtstromen (€ 478.500,-).

Versterking Vechtdallandschap

Hoewel een aantal andere projecten in dit Uitvoeringsprogramma 2016-2018 ook het landschap versterken, zijn in dit cluster projecten gebundeld die wél het landschap versterken, maar die niet verbonden zijn aan torens, water of de Ecologische hoofdstructuur. Daarnaast zal er vanuit dit cluster landschapsarchitectonische kennis worden ingebracht bij de andere clusters. Projecten die binnen dit cluster worden uitgevoerd zijn:

- Poort naar Vechtdal bij monding en grens, Kunstwegen en N340;
- Stadslandbouw Langenholte (Zwolle), met een dooradering (grid) van natuur- en recreatiestroken;
- A-typische vormen in het landschap (Dalfsen), landschapskunt op nader te bepalen locatie;
- Ponton aan de kade van Dalfsen voor cultuur- en horecadoeleinden.
- Robuuste struinnatuur met duurzame faciliteiten

Cluster: Versterking Vechtdallandschap

Activiteit	kosten (€)	bijdrage partners (€)	bijdrage Ruimte voor de Vecht (€)
Poort naar vechtdal, kunstwegen N340	200.000	100.000	100.000
Stadslandbouw Langenholte	325.000	162.500	162.500
A-typische vormen in landschap	100.000	50.000	50.000
Duurzaam beheer winterbed Vecht	90.000	50.000	40.000
Ponton voor kade Dalfsen	50.000	25.000	25.000
Struinnatuur	50.000	25.000	25.000
Nieuwe Landschapinitiatieven	51.000	10.500	40.500
Totaal	866.000	423.000	443.000